Ե. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 1238 ԻԶՄԻՐ· 24|6 ՕԳՈՍՏՈՍ 1913 ՇԱԲԱԹ

طاشنك
جريدة يوميه: سياسيه وعموميه

"TACHINK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ԵՒՐ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	12	Ֆր.

Ձրացարակուած ձեռագիրք եւ չեն ետուիր։

ՏՆՕՐԻՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

Անցքեր ու Անձեր

Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Կիրքի, խուլ պայքարի իրերամարտ հոսանքի աղբիւրը կարելի է անուանել այս ժողովը առաւելապէս քան Ազգային ներկայացուցչական հաւաքոյթ մը։

Վաղուց արդէն, ան չեղած է օրէնքը, դիրի հանգամանքէն, երթալ թափառելու համար, առեւտիրներու անհասկացողութեան, կիրքի և մանաւանդ կոիւներու յարատեւ ու յորձանապտոյտ բաւիղ ներուն մէջ, վաղուց արդէն ան լքած է իր բարձրութիւնը, որուն արժանի էր անունը, երթալ յանգելու համար նկատումներու, չահերու հանգրուանին վրայ, ու կագը կոիւը, գժտութիւնները, իրերամարտ հակամարտութիւնները, այնքան եղերականօրէն երեւան կուգան, ցայտուն կերպով արտայայտելով մտայնութիւնը բոլոր անոնց՝ որոնք հոտ աթոռ մ'ունին փառքի համար, տիտղոսի համար, քննադատելու համար, հաչիւներ ու քինախընդրութիւններ յարդարելու համար մանաւանդ։

Իզմիրն է այս անգամ որ այնքան կ'աղմկէ, ու առիթ կ'ընծայէ արտայայտելու զայրոյթի ու արդար ցասումի աղաղակներ։ Բայց ի՛նչ որ ըսուեցաւ այսօր այս ժողովին մէջ, իրենց արձագանգը պիտի տանի՞ն հնչեցնելու Նրբանցքէն անդին, ուր վարչութիւնը իր նիստերը պիտի գումարէ վաղը։ Այդ կամարներուն տակ պոռթկացած ցասումի, քննադատութեան աղաղակները պիտի ազդե՞ն չեղեցնելու համար խաւաճիկ գոյներով նըկարուն վարչութիւնը իր մոլորանքէն, որ եթէ ոչ անխմաստ, գոնէ մասնաւոր նկատումներէ առաջ եկած է։ Անդիրը ինքնին այնքան պարզ է որ, կարելի չէ ո և է տարբեր մեկնութիւն տալ անոր։ Գաւառի մը վարչութիւնը, իր հակողութեան, իր թևին տակ պաշտօնավարող առաջնորդին ձիրքերը գնահատելով. զայն, արժանի կը գտնէ հոգեւորականօրէն բարձրանալու, և իր այդ գնահատումը կ'ինքնարկէ կեդր. վարչութեան վաւերացման։ Իզմիրէն Պոլիս սակայն, նկատումները հարկաւ թէ կը փոխուին, անոր համար որ դիտող, գնահատող ու վարձատրող այդքերը միևնոյնը չեն, ո՛չ ալ ուղեղները, դատելու կերպը ու մանաւանդ տեսակէտները նոյնը։

Վարչութիւն մը որ այնքան ճարտարօրէն գիտէ հոսանքներու չահերը գերադասել, հասարակութեան ընդհանրութեան չահերէն ապահովաբար, պէտք էր որ թափառէր հին հաչիւներ յարդարելու մոլորանքներուն մէջ, մինչև որ Ազգային ժողովը զայրոյթ յայտնէր միահամուռ ու արտեռանդն այն կամակոր ու զազրելի յապաղումին համար, որուն ենթարկուած է Իզմիրէ Առաջնորդին Սպիսկոպոսական խնդիրը։

Ծանօթ գանգատներ տեղացած են թէ գաւառը, մինչ մինակ թողուցած է Պոլիսի իշխանութիւնը, որ տարիներէ ասդին խարխուլ ու փտախտաւոր գոյութիւն մը կը քաշքշէ տարաբաղտաբար։

Իզմիրը, Ատանայի դէպքերու վաղորդայնին, այնքան վոյներեանդն ու եղբայրական գուրգուրանքի ձեռք կարկառած է կեդրոնի վարչութեան, Իզմիրը, որ իր կարգին օգնած է գաղթական հոսանքը կերակրելու, պատսպարելու և տեղաւորելու գործին մէջ, այսօր ինքզինք մինակ կը գտնէ իր բաղձանքին անկատար մնալուն հետ դէմ առ դէմ, իր ձայնը կը խղդուի վարչութեան սրահի չորս պատերուն հետ, իր բաղձանքը կը մնայ անարձագանգ ու իր որոշումը չգացնելու, վի ժեցնելու այնքան ալ տագ վերաբերում մը կը տեսնուի որ, կարելի չէ անդրադառնալ թէ՝ ինչո՞ւ սա՛ իր ձայնը լսեցնելու համար չէ դիմած ազգին գերագոյն պետին, անոր զգացնելու համար, թէ ինք, իրաւունք մը ունի, թէ ինք կարժէ որ լսուի, թէ ինք Հայութեան հոծ հատուածի մը անունով պէտք է որ լսուի։

Ահաւասիկ ասդին. Իզմիրի Վարչութիւնը ոչ իսկ նամակի մը արժանացեր է, ա՛ր հաստատուի թէ, կեդրոնը կրզրազուի, կը հետաքրքրուի իրմով։ Ու մինչդեռ Վարչութեան անդամները ազգային ժողովին մէջ կը հաստատակին յայտարարելու թէ իրենք գաւառի ցաւերէն ժամանակ ու տրամադրութիւն չեն ունեցեր զբաղուելու ա,դ հարցով, մենք ի վիճակի ենք հերքելու բոլոր այս զրաբանութիւնները։

Վարչութիւնը չէ՞ որ գրեթէ իր ամէն նիստերուն մէջ, գոյութեան հարցի մը նման կըզբաղուի Հաճընի հրկիզուած աշխատանոցին համար կառավարութենէն յատկացուած 1000 ոսկիի խնդրով, միշտ իր անդամակիցին չահերը պաշտպանելու նախանձախնդրութիւնով. ու ոչ իսկ կը կարդացուի ազգային բարեգործական հաստատութիւններու ժողովներուն կողմէ այդ առիթով ներկայացուած բողոքի ամեն բուռն գիրերը։ Վարչութիւնը չէ՞ որ երկարօրէն ու ժամերով կըզբաղի Փահրիի մէջ հրատարակուած թղթակցութեան մը խնդրով, վասնզի այդ թղթակցութիւններով վար կառնուէր դիմակները կեղծ ազգասէրներու, նոյեմբրեան փրկիչներու և խնդրական հոգիներու, որոնց պաշտօնավարութեան օրով, տարօրինակ զուգադիպութիւնով միշտ երեւան կուգան, Պատրիարքարանէն անյայտացած թղթածրարներուն հարցերը...

Վարչութիւնը չէ՞ որ իր անդամներէն մէկին 400 ղրշ.նոց ազգային պաշտօն մը յանձնելու համար այնքան ժամավաճառ ըլլալու ատեն կը գտնէ, բայց երբ կարգ կուգայ ժողովուրդի, հայութեան ստւար հոսանքի մը փափաքին գոհացում տալուն, ան փախուստի ու պատրուակի նորանոր ամուլ ու ապարդիւն փորձեր կ'ընէ, իր օձիքը ազատելու համար արտայայտուած ցասումէն ու այնքան արդարացի գայրոյթներէն... Նորէն Վարչութիւնը չէ՞ր որ այնքան եղերականօրէն ուզեց խեղդել Պէչիք-Թաշի ընտրողներուն իրաւունքի ձայնը, ազատ...ական Երեսփոխան մը աւելի ունենալու մարմաջէն տարուած։

Բայց այս Վարչութիւնը չէ՞ր որ ժամանակ գտաւ այնքան արագ ու կտրուկ կերպով Աղրիանապոլսոյ Առաջնորդին վերակայագիրը հաստատելու, ու զինքը ուղղակի դնելու Լչմիածին ապագայ պատրիարքութիւն մը պատրաստած ըլլալու եռանդուորը ու սրտեռանդն վռնդկոտութիւնով։ Ինչո՞վ կ'արդարանայ արդեօք Դալէմքիարեան և Նարոյեան ու Դուրեան վրդ. եպիսկոպոսացման մասին ցոյց տրուած արտակին եռանդը, վասնզի, անանձ, օհ, գերագոյն ու առաւելագանց պաշտպանութիւնը կը վայելէին նախորդ Պատրիարքին...

Այս Վարչութիւնը այսօր պատրաստ է մէկ փաղբի մէջ նոյնացնելու Պէհրիկեան, Թորիկեան, Գալէնտէրեան, Դանիէլեան և նման վարդապետներու եպիսկոպոսացութիւնը։ բայց Իզմիրեան մը արհաւիրք է իրենց համար. վասն զի ան կը ցցուի իրենց դէմ որպէս պայքարող մարդ, որպէս բանիբուն Առաջնորդ։ Ան նախորդ տարիներու մէջ այնքան կորովով ու անվերապահօրէն մաքառեցաւ խնդրակի մը դէմ Իզմիրի մէջ, որ տղերք կը կոչուէին. որ իրենցմէ էին, ու հոն հաչիւներ մաքրելու, այնքան ալ յարմար, պատեհ առիթը եւ կած է արդէն։

Ո՛վ պիտի ուզէր փախցնել այդ առիթը. ու յանձնարարականներ գրուեցան մինչև Իզմիր, որպէսզի աղմկեն, որպէսզի խաթարեն, ու ատիկա արդէն իրենց մասնագիտութիւնն է ոսմանադրութեան վաղորդայնէն ասդին։

Խաթարեցին խօսքի ազատութիւնը Ազգային Ժողովին մէջ, ու այնքան սրբատեռազն յարձակումով արիւնով լուացին երեսփոխաններու գլուխները, որոնք իրենց «արիւնոտ հաւաճանութիւններուն» դէմ ծառացեր էին հոս կամ հոն, պաշտօնական բեմերու վրայ, թէ մամուլի սիւնակներուն մէջ. անոնք չէին որ, այնքան արտեռանդ ու փութկոտ գտնուեցան Աւերիկայի մէջ ալ պայքար մղելու, տաղանդաւոր, արժանաւոր, ու պանծալի եկեղեցականի մը դէմ, և այդ միւս եկեղեցականը Իսկիհան վրդ. էն վերջ, կը կոչուի Մուշեղ Արք. Սերոբեան...։

Իրենց դէմ պայքարողներուն համակիրը չեն մարդիկը, ու ասիկա մինակը կը բաւէ արդէն ծնցնելու համար փցուն և անոտի պատճառանքներ թէ՝ իրենք ժամանակ չեն ունեցած անդրադառնալու այդ խնդրին. բայց իւչի՞ անդրադարձած ունին. ազգային անտուկը զատարկ է այսօր, Պատրիարքարանի անտուկը մըսխած սպառած է բոլոր այն դրամները. որոնք աւանդ կը մնային իր քով, ու ձեռք կը կարկառէ կտակներով անխորհելի հռչակուած գումարներուն, ու Վարչութիւնը անդրադարձած է թէ ինչո՞վ. բայց ինչո՞վ պիտի վճարէ Օգոստոսի պաշտօնէից թոշակը։

Բայց Վարչութիւնը անդրադարձե՞ր է թէ՝ ո՞ւր կը դիմէ տնտեսական քայքայումը ազգային տնտուկին։

Բայց Վարչութիւնը անդրադարձե՞ր է թէ բարեկարգ պաշտօնատուն մ'ունի Պատրիարքարանի մէջ։

Բայց Վարչութիւնը անդրադարձե՞ր է թէ ինչո՞ւ համար բովանդակ թեմերն, Եւրոպահայը, նոյն իսկ թաղերը ուծացեր են իրմէն Պատրիարքարանէն, ազգային իշխանութիւններէն։

Բայց Վարչութիւնը անդրադարձե՞ր է թէ ինչ ընթացքի կը հետեւին բոլոր իր անդամակիցները «անհատաբար»։

Բայց Վարչութիւնը անդրադարձե՞ր է թէ Մանէսքոյի գատը, որ այնքան չարաչուն չոնդալից կերպով սկսուեցաւ, այսօր կրուստի մէջ է, ու անդունդին եզրն է հասեր։

Ինչո՞վ հետաքրքրուեր է ան, ինչ ցաւի դարման տարած, ու ի՞նչ աղէտի առաջքը առած։ Անդունդն է որ այնքան լայներախ ու սպառնագին բացուեր է մեր առջև։ Արտագաղթը որ այնքան կոտտացող ցաւ մըն է մեր մէջ, որուն աճելուն համար գաղտնի վարկեր կը սահմանուին, հոդերը կը գրաւեն, թափառականներ լռիկ ու անչչուկ կը տեղաւորուին այս կամ այն փիւղի կողքին, ինչ գարմանի կը կարօտին, ինչ նախաքայլերու ստիպումի առջև են։

Ու կը սպառնան հրաժարելու և ատիկա, ապահովաբար, միակ ելքի ճամբան ըլլար։ Ազգային Ժողովին մէջ պէտք չէ՛ մնայ սակայն այդ սպառնալիքը, այդ յայտարարութիւնները. անիկա պէտք է խզախէ, չտապէ դէպի հրաժարումը...

Վասնզի, ինք հոսանքներէ բարձր չի մնաց. ինք ապիկարեցաւ, տատամսեցաւ, և ծնցուց ամէն տեղ առ հաստարակ պայքարի, կիրքի, իրերամարտութեան այն բուռն հոսանքները, որոնք գլուխ ցցած էին, 2-3 տարիներ առաջ, երբ իրենք կրկին գործի վրայ՝ Վարչութեան գլուխըն էին։

Ազգային տարեգրութիւններուն մէջ անսովոր ու աննախընթաց բան է որ երեսփոխանի մը ընտրութեան յետագծումին խնդրանքը ըլլայ նոյնինքն չահագրգռուողին կողմէ, ու նոյն օրն իսկ, խընդիրը նկատի առնուի, ու պատասխանն ալ ժամէ մը անվիճապէս հասցուի թաղը։..

Բայց երեսփոխան մը պիտի կորսնի ...և ի՞նչ լուսագոյն գործիք...

Ու մինչդեռ Հայութեան հոծ կեդրոն մը կը փրփրի, կը զայրանայ, իր իրաւունքը կը պահանջէ, զինքը լսել կառաջարկէ, խուլ քրիմնչիւն մը, անաղմուկ գործունէութիւն մը դէպի Իզմիր, պէտք է աղմկեն, ցոյցեր ընեն...

Ու այդ անվիճապէս նկատի կ'առնուի, և այդ անվաւեր ստորագրութիւնները ու անձանօթ ստորագրութիւնով բեռնաւոր հանրագրութիւնն քննութեան կ'առնուին, պատասխան ու դատաստան կուգուին..., Խօսուն է արդէն ինքնին։

Եթէ վարիճ վարդապետը ողջ ըլլար, ապահովաբար պիտի զինքն էին զայն ընտիպոպացնել, բայց ոչ ամբաստիր, գործօն, լուրջ ու համալսարանական կերպիւն տեսած Ինճէհան մը. վասն զի անիկա, կրնայ ծառանալ, կրնայ պայքարիլ, կրնայ դիմակները վար առնել, ինչպէս ըրաւ Մուշեղ Արք. այնքան խիզախ ու կտրվի կերպով ..

Եթէ Ազգային ժողովին մէջ մնացեր է վերջին հետքն անգամ գիտակից երեսփոխանի մը. ան անվերապահօրէն պէտք է գոռայ թէ Մուշեղ մը, Ինճէհան մը միայն կրնան ըլլալ օրուան Պատրիարքներ։

Բայց ո՞չ ապաքէն անունք Թելգրաֆնքի չեն գար. ո՞չ ապաքէն անունք կորով, չիզ ու պայքար ունին, ու չեն խամաճիկներու այն դասակարգէն որոնք ողնայր կը ծռեն հոսանքներու առջև։

Աւրլանեան վրդ. մը որ իր անձին զոհողութիւնով, Ատանայի առաքելութեան ճամբան կտրած է այնքան տաժանքով, ու այդ առիթով ալ արժանացած Ամեն ժողովով տրուած եպիսկոպոսական վկայականի մը, այսօր տակաւին կը մնայ, Պէհրիկեանէ մը, Թորիկեանէ մը, Գալէնտէրեանէ մը, Նարոյեանէ մը, Դուրեանէ մը ետքը, անո՛ր համար որ իր թեմէն վկայագիր չունի։

Բայց Իզմիրը, որ, վկայած է ահաւասիկ...

Անիկա՞...։

Բայց անոր դէմ ալ գանգատանքներ կան, որո՞ւն կողմէն, ո՞վ է թելադիրը այդ բարբաջանքներուն, ինչի՞ հոգի են...։

Ազգային տարեգրութիւններու մէջ չէ հաղած վարչութիւն մը որ, զինքը ընտրող ժողովէն այս աստիճան հնթակայ ըլլայ անվստահութեան, քննադատութեան և լուսանքներու, բայց չէ եղեր որ վարչութիւն մ'ալ մնայ կառչած աթոռին այնքան պինդ ու սեղմօրէն որ կարելի չէ զայն որակել նոյն իսկ կուպրա... զարդ վարչութիւն։

Եւ ահաւասի՛կ ո՛չ իսկ կերեան այս քամիներէն, այս խորշակէն։

ՊՐԻՍՄԱԿ

ՀԱՑԵԼԻԻՆ ՄԷՋ

Անոնք որ եւրոպական մեծ տէրութեանց ճակատագիրը վարող պետական մարդոց խօսքերուն կ'հաւատան, իրաւ որ միամիտներ են, և դժբողդաբար ա-ռանց բացառութեան ամենքս ալ լաւատես եղած ենք կրէյի մը, Ճակօի մը, Բիչօնի մը, Պէրխթոլտի մը, Սազօֆի մը և այլոց պատգամաձև յայտարարութիւններուն, համարելով զանոնք իրենց խօսքին տէր մարդիկներ և իրենց լեզուին ծայրէն դուրս եկած գաղափարներուն կամ սկզբունքներուն գիտակ և հաստատակամ...:

Այսօր սակայն՝ ինչպէս դէպքերը ցոյց կուտան՝ այդ մարդոց բոլոր ըսած ու պաշտպանած Թէզերուն ճիշտ հակառակը կ'պատահի և ապագային իրաւունք պէտք է ունենանք ինչ որ ըսեն քնաւ չհաւատալու և եթէ անպատճառ ստիպուած ենք հաւատալու, անոնց ճիշտ հակառակը հասկնալու...:

Պալքանեան պատերազմի ծագումէն մինչև այս ժամս նոյն դրութիւնն է որ կը շարունակուի, միոյն ըսածը միւսը չընդունիր, միոյն յայտարարածը անդիէն հակազդեցութեան մը կ'բախի:

Մեզի՝ Թրքահայոցս համար՝ անդուլ կարևորութիւն մը չունի ո՛չ անոնց ըսածներն և ո՛չ ալ ըրածները, բայց նախ մեր երկրի օգտին և անով մեր անհատական չահուն համար մեծ կարևորութիւն մը ունի, որովհետև անոնց երեսէն է տարիէ մը ի վեր մեր քաչածները

Եթէ առաջի վայրկեանէն յայտարարէին Թէ իրենք չպիտի խառնուէին մեր գործերուն, եթէ Պալքանեան կառավարութեանց բացորոշապէս հասկցէին Թէ իրենք այս կամ այն կերպով չպիտի միջամտէին, էհ, այն ժամանակ ո՛չ պատերազմը այսքան կ'երկարէր և ո՛չ ալ բանակցութիւնները այսքան կ'քաշքշուէին

Սա վերջին պարապային կրկին ցոյց տուին իրենց անհամաձայնութիւնն և Պուլկարիա այն յոյսն ունեցաւ Թէ՝ Եւրոպա պիտի պաշտպանէ Լօնտոնի դաշնագիրն և Թուրքիոյ հետ կարգադրէ իր անկախ Ընացած սահմանագլխի և այլ բոլոր խնդիրները, ինչ եղաւ լօրօրուեցաւ, օրօրուեցաւ և վերջապէս սա մեր այսօրուան գիտցած եզրակացութեան յանգեցաւ: Յորհուրդ տուին Պուլկարիոյ բանակցիլ ուղղակի Թուրքիոյ հետ և անոր հետ լուծել ամէն բան, եթէ իրենց այսօրուան ըսածը ամիս մը առաջ ըսած ըլլային մեզքի մէջ պիտի մանէին:

Թերևս մինչև ցարդ ամէն բան կարգադրուած պիտի ըլլար և զօրարձակուժը պիտի սկսէր նաև Թուրք բանակին համար և երկիրը պիտի առնէր ազատ չունչ մը:

Այժմ բան աղէկ, բայց սա կէտը չեմ կրնար մոքիս մէջ սեղմեցնել, այսինքն հասարակ անհատ մը անգամ նամար. ձակութիւն չունենար չընելիք բանին վերայ պնդելու, արդ ինչպէս՞ մեծ պետութեան մը առաջին պաշտօնեան կամ անոր արտաքին քաղաքականութիւնն վարող մը կ'համարձակի Թուրքէն ունենալ պահանջ տնտեսական բնոյթէ մեծ ու խոչոր չարգելու. սպառնալիքի չանթեր արձակելու.... եվ

ՄԱՄՈՒԼ

ԱՄԱԼԹԻ իր «Թուրքերն ու Պուլկարները» խորագրով խմբագրականին մէջ կը գրէ.—

Հակառակ իրենց բոլոր պաշտօնական և ոչ—պաշտօնական հերքումներուն, Պուլկարները կը ստիպուին կոր այժմ անմիջական բանակցութեան գալ Թուրքիոյ հետ Լիտիրնէի խնդրոյն համար:

Պուլկարները գործնական ժողովուրդ են և դիւրաւ կը յարմարին պարագաներուն: Փերտինանտ Թագաւորը այսօր պաշտօնապէս իր ներկայացուցիչները ղրկած է ուղղակի բանակցելու համար Բ. Դրան հետ Լիտիրնէի և նոյն իսկ Թրակիոյ խնդրոյն չուրջ:

Այս իրողութիւնը նախնական յաջողութիւն մընէ Օամ. կայսրութեան դիւանագիտութեան համար. Եւ ասիկա կը սեպնք, վասնզի այլեւս ամենուն յայտնի է, որ նախ քան Պուլկար ներկայացուցիչներուն պաշտօնական առաքումը, Լիտիրնէի խնդիրը առանձնակի ձեռնհասութեամբ Պ. Նելիւդիովի հետ որն որ համոզում գոյացուց Թէ Բ. Դուռը անդառնալի է Լիտիրնէն պահելու իր որոշման մէջ:

Բ. Դրան դիւանագիտութիւնը յաջողեցաւ. Պուլկարները անյաղթ պէտքին առջև պիտի տեղի տան և Լիտիրնէն պիտի մնայ Թրքական:

Բայց ոչ մէկ տարակոյս՝ Թէ Պուլկարական նենգամտութիւնը բարիքներ կը յուսայ իր այս առ հարկի զիջողութենէն:

Վերջին հեռագիրներէ կը հասկցուի Թէ Պուլկարները կը վախնան Թրքօհլէն մերձեցումէ մը քանի որ այս բանը կրնայ անոր բոլոր հնարքները չուրը ձգել ի վնաս Ադրիանօպոլսոյ:

Մենք ապահով կը դաւանինք մտածելու համաձայնութիւն մը, չըսելու համար զինակցութիւն մը Թուրքիոյ և Եուրոպատանի միջեւ:

Ահա այս վտանգէն է որ կուզէ սրպադիլ Փերտինանտ Թագաւորը: Կրեց չարաչար պարտութիւններ և դժբախտութիւններ: Բայց Թուրք և Ռուն մերձեցումմը, Սերպիոյ Ռումանիոյ միացման հաւանականութեամբ մեծագոյն մը ճնշման տակ պիտի չնչահատի Պուլկարական անյագութիւնը:

Ս. Պուլկար ապիրատութեան դիւանագիտութիւնը Պօլսէն չսկսաւ. Ան նախ իր թոյնը Բեռլինսպուրկ նետեց ուր Եուրոպատանը ամբաստանեց որպես թէ ան

ԱՋԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

ԻԶՄԻՐ

Ինչպէս որ նախապէս ծանուցուեցաւ, Ազգ. երկսեռ վարժարանները որոշուած էր բանալ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 2 ին, սակայն նկատելով որ քաղաքիս մէջ քոլերայի համաճարակը կը չարունակէ և այսօրինակ պարագաներու մէջ կառավարական արտօնութիւնն անհրաժեշտ է վարժարանաց բացման համար, այսօր պէտք եղած դիմումը պիտի կատարուի պատկանեալ պաշտօնատուն վերջնականապէս ճրշդելու համար բացման թուականը:

Կ. ՊՈԼԻՍ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը Պատրիարքարանի տեղեկագրութեան վերայ, կարնոյ կուսակալէն ստացած է Թէ Բղիէն կարին գացող ուսուցիչ Նալպանտեանի ենթարկուած յարձակումը և անկատարեալ փախուստ աղջկան վրայ ի գործ դրուած վայրագութիւնը ճիշտ է:

—Երզնկայի կառավարիչը անձամբ հետապնդել սկսած է Խըստը, Փիր Ահմէտ և Սուսուֆ անուն երեք ծանօթ աւազակները, որոնք Երզնկայի չրջանին մէջ վերջին օրերս աւազակութիւններ ի գործ դրած և սպառնալիքներ ուղղած էին տեղացիներուն: Ասոնք Տանձիկ գիւղին մէջ հրաւիրելով Տ. Նահապետ քահանան և գիւղին Հայերը անոնց բացարձակ կը յայտարարեն Թէ «Ձեզի Քիւրտերուն դէմ պաշտպանելու փոխարէն պէտք է որ ձեր արտերէն մէյմէկ հատ մեզի Թափուր ընէք» Այս լուրը կառավարութեան հասնելէ յետոյ, կառավարութիւնն անձամբ հետապնդելու գացած է զանոնք, բայց այդ աւազակները մինչև հիմա ձեռք անցած չեն:

—Մալկարայէն Օգոստ. 15 Թուականով կը գրեն Պատրիարքարան.— «Քոլերակ պլուսած Հայերուն Թիւն է 39, որոնց 29 արձակուած են 24 ժամէն մինչև 5, 10, 20, և 30 օր բանտը մնալէն յետոյ: Այժմ Տիվանը Հարպի յանձնուած են միայն 10 Հայեր ու 15ի չափ ալ ի բացակայութեան մազնուն նկատուած են նախորդ քննիչ Ծանձնաժողովին կողմէ:

—Ռատօսթոյէն Պոլիս տարուած 150ի չափ Հայ զինուորներէն 75ը էրզրում հասած են, իսկ մնացածները ղրկուած են Երզնկա: Ինչպէս յայտնի է յիչեալ զինուորները 4 ական ամիս բանտարկութեան պատուհասուած են: Պատրիարքարանը Թագրիրով մը խնդրած է որ պայրամի առթիւ անոնց ներում չնորհուի, եթէ իրապէս յանցանք մըն ալ ունին:

—Մչոյ Ուրան գիւղի մօտերը Քիւրտերը վերջերս սպաննած են հայ նորահաս երիտասարդ մը:

—Դողութեան յանցանքով բանտարկուած Բագարիճցի (Կարին) Ներսէս Աւետիսեանի տունը կը մտնէ Բագարիճ գիւղացի Մահմուտ էֆ. պատէ Թէվֆիկ պէյ՝ ձեռքը սուր բռնած, գիչերուան ժամը 2-3ին ատենները. կը սպառնայ տան մէջ գտնուող կիներուն և կը բռնաբարէ Ներսէսի կնոջ՝ 20 տարեկան Հերիքի պատիւը:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՂԱՒԱՒԻՍ ԱՒՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.— Նախընթաց օր ևս պայրամի վերջին օրն ըլլալուն՝ քաղաքապետական վիճակացոյցը չհրատարակուեցաւ: Բայց և այնպէս, այդ օրը հաստատուեցան քոլերայի երկու նոր դէպքեր, որոնցմէ մին պատահած է Իմամ Ժողլու խանը իսկ միւսը՝ Հայնոցի Ծըղօրք փողոցը: Երկու վարակեալներն ալ ոչ են, Բաւլոս Բազաքաս և Թէոտոր Ասոնցմէ առաջինը Իմամ Ժողլու խանի իր բնակարանէն Թէվֆիկի մաքրանոցը փոխադրուեցաւ:

Այդ միևնոյն օրը, Մեծ-Վէզիր խանի մեռաւ Եանի անուն միհիլիթի յոյն քինակիր մը, որուն մահը կասկածելի նկատուեցաւ: Այս պատճառաւ անոր բնակարանը մեկուսացնելու հրաման տրուեցաւ մինչև որ հիւանդութեան տեսակը ճշդուի:

Քաղաքիս Առողջ. Վարչութիւնը առջի օր հրատարակեց եօթնօրեայ վիճակագրութիւն մը քոլերայի գնացքին չուրջ ահաւասիկ.

	Օր	Դէպք	Մահ
Օգոստ.	15	8	4
»	16	12	4
»	17	14	7
»	18	4	6
»	19	2	2
»	20	3	0
»	21	1	0
		—	—
		44	23

Բոլերան ծագելէ ի վեր 149 հոգի վարակուած են որոց 87ը մեռած:

Հինգշաբթի օր քաղաքապետական բժիշկներէն Պ. Պ. վարոգիս և Գուգուվալիս պտտեցան զանազան խաներ ուր Թուզ կը բանուի և մանրակրկիտ կերպով քննեցին անոնց զանազան բաժանումները

ՄԻՇԵԼ ԶԻՎԱՒՈ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

Սիրոյ Դիւցազներգութիւնը

ԹՋ.

ՕՈՕԿԱԼԻ ԳԻՇԵՐԸ

Շարժուժով մը, Դաթէրին աղօթատեղին մօտ իր սենեակը տարաւ զանոնք, մինչդեռ Թագաւորը Թիկնաթոռի մը վրայ կիյնար, յուսահատօրէն մաքառելով տագնապին դէմ որ կը չղթայազերծուէր:

Պարոն մարաչխատ ըսաւ այն ատեն Դաթէրին, Թավանի դէմքը գիտելով. ձեզ կը յանձնարարեմ Պ. տը Կիզի իմացնել Թէ Թագաւորը որոշած է եկեղեցին և Թագաւորութիւնը ազատել: Իր վրայ կը վստահիք...

Թավան խոնարհեցաւ.

—Դաթէք պարոններ, ըսաւ Թագուհին, ահա ժամը երեք կը զարնէ. վաղը առաւօտ ժամը ութին հոս եղիք, բերեք ինձ, Պ. տը Կիզ, Պ. տ'Օժալ և Պ. տը Մօնբանսիէ, և Պ. տը Տամվիլ. մի մոռնաք օրէնագէտ Շարօն: Ժամը ութին, ամենքս ալ հոս հաւաքուած ըլլանք...

օր մը չպիտի ունենանք գերագոյն պատերազմը պատրաստելու համար որ կրօնքը պիտի ազատէ: Դաթէք, պարոններ, Թող Աստուած օգնէ ձեզ...:

—Աստուած պաշտպանէ Թագուհին, ըսին քաչուելով:

Տ'Ասժոլ դուքսը մօրը հետ առանձին մնաց:

Դաթէրին անոր երկու ձեռքերը բռնեց, երկարօրէն դիտեց զայն խորունկ զուրգուրանքով մը, և չատ քաղցր ձայնով մը մրմռաց.

—Թագաւոր պիտի ըլլաս, որդեակ իմ: Դնա հանգչէ...

—Իրօք, ըսաւ յօրանչելով ապագայի Հանրի Դ. չատ պէտք ունիմ, տիկին:

Եւ քաչուեցաւ առանց պատասխանելու մօրը հարցումին, որուն թևերը դանդաղօրէն ինկան, և որուն աչքերը խոնաւութեամբ մթագնեցան:

Սիրուած, պաշտուած որդւոյն այս անտարբերութիւնը ... տանջանքը, գաղտնի վէրքն էր այս կրանիթէ սրտին ... Թերևս պատիժը:

Քանի մը վայրկեան երազել վերջ, Դաթէրին գնաց դուռ մը բացաւ:

Ռիւճճիէրի երեցաւ: Երեք օրէ ի վեր, տասը տարուան չափ ծերացած էր: Ուսերը կը կորանային: Թուններն ալևորած էին:

ձեռքիդ հետ դաւեր կը նիւթէ Թրակիոյ համար:

Բարեբախտաբար այսօր Թէ Թուրք և Թէ Ծոյն քաղաքագէտներուն միչև իրենց ըմբռնողութեան լայն ոգի մը կը տիրէ:

Պուլկարական նոր հիւսուածքը պիտի քակուի և չուտով պիտի խելամտին որ ի Սոֆիա Թէ Թուրք և Հելլէն բարեկամութիւնը հաստատուած է այնպիսի հիմանց վրայ, զոր Սոֆիայի հզօրագոյն ականհատուածներն անգամ չեն կրնար սասանել:

ԱՋԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

ԻԶՄԻՐ

Ինչպէս որ նախապէս ծանուցուեցաւ, Ազգ. երկսեռ վարժարանները որոշուած էր բանալ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 2 ին, սակայն նկատելով որ քաղաքիս մէջ քոլերայի համաճարակը կը չարունակէ և այսօրինակ պարագաներու մէջ կառավարական արտօնութիւնն անհրաժեշտ է վարժարանաց բացման համար, այսօր պէտք եղած դիմումը պիտի կատարուի պատկանեալ պաշտօնատուն վերջնականապէս ճրշդելու համար բացման Թուականը:

Կ. ՊՈԼԻՍ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը Պատրիարքարանի տեղեկագրութեան վերայ, կարնոյ կուսակալէն ստացած է Թէ Բղիէն կարին գացող ուսուցիչ Նալպանտեանի ենթարկուած յարձակումը և անկատարեալ փախուստ աղջկան վրայ ի գործ դրուած վայրագութիւնը ճիշտ է:

—Երզնկայի կառավարիչը անձամբ հետապնդել սկսած է Խըստը, Փիր Ահմէտ և Սուսուֆ անուն երեք ծանօթ աւազակները, որոնք Երզնկայի չրջանին մէջ վերջին օրերս աւազակութիւններ ի գործ դրած և սպառնալիքներ ուղղած էին տեղացիներուն: Ասոնք Տանձիկ գիւղին մէջ հրաւիրելով Տ. Նահապետ քահանան և գիւղին Հայերը անոնց բացարձակ կը յայտարարեն Թէ «Ձեզի Քիւրտերուն դէմ պաշտպանելու փոխարէն պէտք է որ ձեր արտերէն մէյմէկ հատ մեզի Թափուր ընէք» Այս լուրը կառավարութեան հասնելէ յետոյ, կառավարութիւնն անձամբ հետապնդելու գացած է զանոնք, բայց այդ աւազակները մինչև հիմա ձեռք անցած չեն:

—Մալկարայէն Օգոստ. 15 Թուականով կը գրեն Պատրիարքարան.— «Քոլերակ պլուսած Հայերուն Թիւն է 39, որոնց 29 արձակուած են 24 ժամէն մինչև 5, 10, 20, և 30 օր բանտը մնալէն յետոյ: Այժմ Տիվանը Հարպի յանձնուած են միայն 10 Հայեր ու 15ի չափ ալ ի բացակայութեան մազնուն նկատուած են նախորդ քննիչ Ծանձնաժողովին կողմէ:

—Ժամանակն է, ըսաւ Թագուհին իմացաւ տուր Դրիւսէի, Դէրվիլէի, Բէզուի...

—Այո՛, տիկին, ըսաւ Ռիւճճիէրի ցուրտ ձայնով մը:

—Յաջորդ գիչերուան համար է, Դուն նչանը տալու հոգը առ: Կէս գիչերէն վերջ ժամը երեքին: Ժամը լաւ է: Խորունկ քունի վայրկեանն է: Սէն-Ժէրմէն-լ'Օքսուրուայի զանգակներուն մօտ մէկը պիտի դնես...

Ռիւճճիէրի սարսռաց և զգուանքի չարժուձ մը ունեցաւ:

—Ես՞ ես, մռնչեց Դաթէրին ուսերը բարձրացնելով:

—Ես ինքս պիտի երթամ, մրմռաց խուլօրէն Ռիւճճիէրի, որդւոյս մահազանգակը չի հնչուեցաւ... Ես պիտի հնչեմ զայն...

—Իր որդին, մտածեց Թագուհին: Իմ որդի՞ս...

Սաստիկ չարժուձ մը ըրաւ անտանելի մտածումները հեռացնելու համար և ըսաւ.

—Աղէկ մտքս եկաւ, իմ չրիր Լօրան:

—Մեռած, ըսաւ Ռիւճճիէրի:

—Եւ Բանիկարօլա՞ն:

—Չեմ գիտեր:

—Պէտք է գտնալ: Այս մարդը կրնայ վտանգաւոր ըլլալ... եթէ իր սիրուհիին չէ հետաձգած... Դնա հիմա, աչխատութիւն ունիս:

Ռիւճճիէրի լուռութեամբ անհետացաւ, ուրուականի մը նման տժգոյն:

Թագուհին իր սեղանին առջև նստաւ. Թէև ժամը հրեք էր, բայց քնաւ քուն չունէր: Գրիչը բռնեց և չղճագօրէն սկսաւ գրել...

Բայց քիչ յետոյ, կանգ առաւ... գրիչը ձեռքերէն ինկաւ... ճակատը խոնարհեցաւ և, խուլ ձայնով մը, հազիւ լսելի, երկար և սոսկալի հառաչի մը մէջ կուրծքը ուռեցուց, մրմռաց.

—Ջաւակս էր:

. . . . . .

Սակայն, Շարլ Թ. գլուխը կրակէնրուն մէջ, մարմինը ջերմէն դողալով, զղօհատեղիէն դուրս ելաւ, երկայն, առանձին ներքանցքէն, և իր ննջասենեակը հասաւ:

Հագուած անկողնին մէջ նետուեցաւ, բայց միայն քանի մը վայրկեան ճնշհոն:

Դողդոջուն քայլով մը կերթևեկէր, երբեմն պատուհանին վարագոյրները կը վերցնէր տեսնելու համար եթէ պիտի ուշանար: Իր երկու սիրելի չուներ, Նիսիս և Էօրիալիս, անհանգիստ կերպարանքով մը անոր չարժուձներուն կը հետեւէին:

—Ռատօսթոյէն Պոլիս տարուած 150ի չափ Հայ զինուորներէն 75ը էրզրում հասած են, իսկ մնացածները ղրկուած են Երզնկա: Ինչպէս յայտնի է յիչեալ զինուորները 4 ական ամիս բանտարկութեան պատուհասուած են: Պատրիարքարանը Թագրիրով մը խնդրած է որ պայրամի առթիւ անոնց ներում չնորհուի, եթէ իրապէս յանցանք մըն ալ ունին:

—Մչոյ Ուրան գիւղի մօտերը Քիւրտերը վերջերս սպաննած են հայ նորահաս երիտասարդ մը:

—Դողութեան յանցանքով բանտարկուած Բագարիճցի (Կարին) Ներսէս Աւետիսեանի տունը կը մտնէ Բագարիճ գիւղացի Մահմուտ էֆ. պատէ Թէվֆիկ պէյ՝ ձեռքը սուր բռնած, գիչերուան ժամը 2-3ին ատենները. կը սպառնայ տան մէջ գտնուող կիներուն և կը բռնաբարէ Ներսէսի կնոջ՝ 20 տարեկան Հերիքի պատիւը:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՂԱՒԱՒԻՍ ԱՒՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.— Նախընթաց օր ևս պայրամի վերջին օրն ըլլալուն՝ քաղաքապետական վիճակացոյցը չհրատարակուեցաւ: Բայց և այնպէս, այդ օրը հաստատուեցան քոլերայի երկու նոր դէպքեր, որոնցմէ մին պատահած է Իմամ Ժողլու խանը իսկ միւսը՝ Հայնոցի Ծըղօրք փողոցը: Երկու վարակեալներն ալ ոչ են, Բաւլոս Բազաքաս և Թէոտոր Ասոնցմէ առաջինը Իմամ Ժողլու խանի իր բնակարանէն Թէվֆիկի մաքրանոցը փոխադրուեցաւ:

Այդ միևնոյն օրը, Մեծ-Վէզիր խանի մեռաւ Եանի անուն միհիլիթի յոյն քինակիր մը, որուն մահը կասկածելի նկատուեցաւ: Այս պատճառաւ անոր բնակարանը մեկուսացնելու հրաման տրուեցաւ մինչև որ հիւանդութեան տեսակը ճշդուի:

Քաղաքիս Առողջ. Վարչութիւնը առջի օր հրատարակեց եօթնօրեայ վիճակագրութիւն մը քոլերայի գնացքին չուրջ ահաւասիկ.

	Օր	Դէպք	Մահ
Օգոստ.	15	8	4
»	16	12	4
»	17	14	7
»	18	4	6
»	19	2	2
»	20	3	0
»	21	1	0
		—	—
		44	23

Բոլերան ծագելէ ի վեր 149 հոգի վարակուած են որոց 87ը մեռած:

Հինգշաբթի օր քաղաքապետական բժիշկներէն Պ. Պ. վարոգիս և Գուգուվալիս պտտեցան զանազան խաներ ուր Թուզ կը բանուի և մանրակրկիտ կերպով քննեցին անոնց զանազան բաժանումները

հասկնալու համար թէ պէտք եղածին պէս կը գործադրուին տրուած առողջապահական հրահանգները։

Նոյն օրը Պ. Գուդուվալիա այս նպատակաւ քարափի պանդոկներն ալ այցելեց։

ԵՐԷԿ Գալրամի տօնին տևողութիւնը լրացած ըլլալով՝ կառավարական բոլոր գրասենեակները իրենց գործունէութիւնները վերսկան։

ՆԱԵՐՆԹԱՑ օր հիւանդանոց փոխադրուեցաւ 12 տարեկան յունդաղայ մը Եօրկիոս Մարանթքիս անուն որ հատու գրկիոս Մարանթքիս անուն որ հատու գրծիքով մը ձախ ձեռքը վիրաւորած էր։

ՊԱՇՃՆՑՐԻՆ կը գրեն թէ նախընթաց գիշեր Զըպլաքի կայարանին մօտ դողեր առևանգած են Գըզ-Օղլան Օղլու Ալիի որդին և իբրու փրկանք երկու հազար ոսկի պահանջած։

Կ'ըսուի թէ ազգակախումբին պետը վեց տարի առաջ գործող ազգակախումբի Արտալ Ալիի արբանեակներէն է։ Մինչև հիմա կարելի եղած չէ հաղել թէ քանի հոգի կը բաղկանայ այս գողախումբը։

ԻՆՁՊԷՍ յայտնի է հինգշաբթի օրուընէ պէտք էր սկսէր նաւահանգիստիս բանուորներուն գործադուլը, որոնք, ինչպէս գրեցինք, օրականի յաւելում և գործաժամի նուազում կը պահանջեն։ Անոնք, «Մխիթարեան և Առաջգիմութիւն» Ջօմի դէմ տեղւոյս մասնաճիւղին պատուիրակութիւն մը ղրկելով 48 ժամ պայմանաժամ մը չնորհած են այս անգամ, որ ինչպէս կը լսենք ապարդիւն մնացած է Գործակալութեանց մօտ և ուստի գործադուլն սկսած։

ԿՐ ՏԵՂԵԿԱՆԱՆՔ թէ «Համիտիէ» յածանաւը որ չարաթէ մը ի վեր ծովախորշը խարխսած է, Սեպտ. 7ին պիտի ուղևորի և փայլուն ընդունելութեան առարկայ պիտի դառնայ։

ՍՐԵՔ ՀՐԱՇԱԴՈՐՄՈՒԹԻՒՆ.—Աթէնքէն հետեւեալը կը գրեն «Թելեկրաֆոս»ի.

«Օգոստոս 15ին Տինոյի Ս. Աստուածածնին հրեք հրաշագործութիւն եղաւ։

«Այսպէս Պիրէօնցի 35 տարու սուզակ ե. վարտիպալիս տառապելով ծայրայեղ անզամալուծութենէ տառար եկած էր անդամալուծութենէ, տառար եկած էր անգուպերու չնորհիւ։

«Ս. Պատկերը պտտցուած մինչեցին, վարտիպալիս անկիւն մը կեցած կուլար, անոր համար որ իր ցաւին պատճառաւ չէր կրնար ուրիշ Քրիստոնեաներու պէս Թափորին հետևիլ։

«Յանկարծ լսուեցաւ պահիկ մը անոր սա խօսքերը.

—Ախ, Աստուածածինս, ինչո՞ւ ես ալ ի վիճակի չըլլամ քու հրաշագործ պատկերիդ հետևելու։

«Ես այն ատեն, մինչ նա այսպէս կը խօսէր, անոր ականջին արձագանգեց սա մեղմանոյշ ձայնը որ կ'ըսէր.

—Թո՛ղ անթացուպերդ և ինծի հետեւէ.

«Անթացուպերն ինկան և մարդը երկու ոտքի վրայ կանգուն կեցած մինչ Գերասչնորհին հրաշքին վրայ կ'երկմտէր, այդ անույշ ձայնը կրկնուեցաւ։

—Ի՞նչու՞ես կեցեր, ակո՛ւր. չո՛ւտ։

«Այն ատեն անդամալոյծը կը քալէ, նախ երկոտ յետոյ խիզախ ու կը մեր ձեռնայ Տիրամօր պատկերին գոչելով՝

—Շո՛րնակո՛լ եմ, Գերասչնորհ, ահա կը քալեմ կը ցատկեմ կը վազեմ։

«Վարտիպալին այս փիսուած վիճակին մէջ տեսնողները չէին ուզեր հաւատալ իրենց աչքերուն։

«Երկրորդ հրաշքը կատարուեցաւ թի ֆօ հիւանդութենէն համր մնացած 16 տարու պարմանիի մը՝ իսկ երրորդը խեղդի մը վրայ, որոնք կատարելապէս տիրացան իրենց բնական վիճակին։

«ՀԵՌԱՁԱՅՆ» թերթը հետեւեալ զրուարճալի լուրը տուած է.—

Լինոնի մէջ վերջերս բացուած չուներու ցուցահանդէսին առիթիւ Անգլիական թերթ մը գաղափարը յղացեր է «սիներմախօկրաֆ»ի ներկայացում մը տալ իպատիւ... ամենէն աւելի մրցանակ տուացող չուներուն։ Շուներու այդ սինեմային կը մասնակցէին 12 չուն, որոնցմէ 3ը հովիւի չուն, մեկը «Պլտօկ», 3ը Տանիմարքայի չուն և 5 ուրիշ չուներ։ Բացի այս յարգ ու հիւրերէն, չուներուն հոգեկան վիճակը քննելու համար ներկայացումին ներկայ էին նաև քանի մը խմբագիրներ։

Սինեմային մէջ առաջին «ֆիլմը» կը ներկայացնէր չուներու ցուցահանդէս մը։ Հանդիսական չուները մեծապէս հաճոյք զգացած են այս տեսարանէն և իբրև ուրախութեան նշան՝ իրենց ցեղակիցներուն վրայ նետուած են, և սակայն ճերմակ ծածկոցէ մը զատ ոչինչ գտնելով յուսախաբ լքեալ տեղերնին զարձած են։

Երկրորդը «ֆիլմով» կը ներկայացուէր փիղ մը։ Շուները վերջին ծայր յուզուեցան այս տեսարանէն և սկսան աղմկել։ Երէկ կարելի չըլլար զսպել զանոնք. չուները կոր կոր պիտի ընէին վարագոյրը։ Թռչ չուներու և այլ տեսարաններ մեծ հաճոյք պատճառած են չուներուն։

Սինեմային ետք հացկերոյթ մը տրուած է՝ ի պատիւ.... չուներուն։

ՊՈՒԼԵՐԱՆ.— Հինգշաբթի կէսօրուընէ մինչև Ուրբաթ կէսօր, մասնաւոր տեղեկութեանց համեմատ, քոլերայի 3 դէպք պատահած է քաղաքիս մէջ։ Առաջինը Փարսթաչ, երկրորդը Սոգարը մահացել և երրորդը խանի մը մէջ։

Հին բռնուածներէն Քօզի՝ 35 տարու հեռաւ երէկ։

ՀՍԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Վաղը, Կիւրակէ, 25 Օգոստ., կէօզՅէվէի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ ի հանգիստ հոգւոյն Տիար Պաղտասար Գ. Գասպարեանի մահուան քառասնօրեայ, Պաշտօն պատարագ պիտի մատուցուի, ի գիտութիւն ազգականաց և բարեկամաց կը ծանուցուի ներկայս։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. Պոլիս 23 Օգոստոս

Կապի Մուխթար փաչա Վիէննայի մէջ տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարած է որ Թուրքիա պիտի բռնադատէ ապահովել էմիրնէի համար գինուորական սահմանագիծ մը։ «Պուլկարիա, ասելոցած է ան, պէտք է հասկնայ թէ վայրկեանը տագնապալից է»։

—Ն սխարարական ժողովը Թրքօ-Պուլկար բանակցութեանց համար Օսմ. պատուիրակ ընտրեց Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյ, Պետական խորհրդոյ նախագահ Հալիլ պէյ և Մովային նախարար Զիւրիւք Սուլուս Մահմուտ փաչա։

—Թրքօ-Պուլկար բանակցութիւնները պիտի սկսին այսօր Ուրբաթ (երէկ)։

—Քաղաքիս դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կ'ենթադրուի որ բանակցութիւնները պիտի վիժին Պուլկարական անզիջողութեանց պատճառաւ։ Նոյն շրջանակները կը նախատեսեն մեծ պետութեանց կողմէ միջամտութիւն մը։

—Պուլկարիոյ մէջ կատաղի պօյքօթ հռչակուած է յոյներուն դէմ։

—Աւստրիական կառավարութիւնը ինքզինքը ընդդէմ կը յայտարարէ Իսմայիլ Քէմալ պէյի, զայն ամբաստանելով Իտալասէր մը։

—Նախարարաց խորհուրդը Աթէնքի մէջ արտակարգ ժողով մը գումարեց քննելու համար Տէտէաղաճի խնդիրը։ Ժողովը որոշեց պետութեանց ծանուցագիր մը ուղղել, անմիջապէս այս խնդրոյն կարգադրութիւնը պահանջելով։

Միևնոյն ժամանակ նախարարաց ժողովը որոշեց որ հրահանգ տրուի նաւատորմին պատրաստ ըլլալու և սկսուած հելլէն զօրացրումները կասեցնելու։

—Հելլէն զօրավար Մ. Տուզմանիս հելլէն բանակին սպայակոյտին պետ անուանուեցաւ։

—Թրիքալէն հասած հեռագրերու համաձայն Կոստանդին Թագաւորը Թրիքալէն Միւնիխ գացած է։

—Պուլկար նաւատորմիղը, որ Սեվաստոպոլ ապաստանած էր Պուլկարական ջրերը վերադարձաւ։

Պուլկար Նախարարապետը տեսակցութեան մը մէջ յայտարարեց թէ՝ եթէ Թուրքիա Մարիցայէն անդին չի քաշուի, պուլկարները պիտի կախակային Պոլսոյ բանակցութիւնները։

—Պուլկար պատուիրակները Նազիվիչ, Սալոֆ, Թօնչէֆ և Փափուտոֆ այսօր ալցելեցին Մեծ-Վէզիրին ապարանքը։ Փառաւոր ընդունելութիւն մը եղաւ անոնց։ Նազիվիչ և Սալոֆ լաւատես կ'երևան։

☞ Ամերիկեան Միջազգային Գօլֆի Ազգը կարդալ չորրորդ երեսը։

... կը ծփծփայ... աչքն կողմ կայ... փախչինք. Մարի, փախչինք... հոն... աւելի բարձր Նօթր-Տամի աշտարակներուն մէջ... փախչինք. Մարի... արիւնը միշտ կը բարձրանայ... Աւելի բարձրը... մինչև աշտարակին վրայ... Ո՛հ, զանգակները։ Դիմուքիւն։ Արիւնը կը բարձրանայ... Բարի՛զ. ո՞ւր է Բարիզը... Աչքս Բարիզ չի կայ... ամէն ինչ արեամբ ողողուեցաւ...

Փամ մը. Թագաւորը տագնապին ղէմ տապալեցաւ. իր տեսիլքի սոսկալի մղձաւանջին մէջ ինկաւ...

Երբ արթնցաւ, լոյս էր

Աստիկ յոգնութիւն մը զինքը գրգին անկիւնին վրայ կը գամէր ուր ինկած էր։ Տեսաւ իր երկու չուները որոնք իր մօտը պառկած էին և ձեռքերը կը լզէին։ Դանդաղօրէն գգուեց զանոնք և, քանի մը վայրկեան վերջ, յաջողեցաւ ոտքի ելլել...

Թևերը բարձրացան և, բոլոր իր հիւանդ հաւատքով, բոլոր իր չզուտ հաւատքով կակազեց.

—Տէ՛ր, իմ սիրելի Տէր Յիսուս... Միայն երազ մըն էր չէ՞...

(Շարունակելի)

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 Օգոստ.— Աթէնքէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ այսօր հելլէն. կառավարութիւնը եւրոպական մայրաքաղաքներու իր դեսպանները ձեռքով տէրութեանց կառավարութիւններուն ծանուցագիր տուած է՝ հելլէն բանակին կողմէ Մակեդոնիոյ մէջ գերաւեալ տեղերու մասին, որ Պուլկրէչի դաշնագրով Պուլկարիոյ տրուած են և զոր պուլկար բանակը չէ կրցած դեռ գրաւել։

ՆՈՑՆ.—Հելլէն կառավարութիւնը իր ծանուցագրով կը խնդրէ Տէրութիւններէն վճռական հրաման և հրահանգ՝ թէ պէ՞տք է յապաղի լիչեալ տեղերու գրաւման մէջ։

Միևնոյն ատեն Հելլէն կառավարութիւնը կտրուկ կերպով կը յայտարարէ որ եթէ չարունակուի այս առկախ վիճակը, պիտի ստիպուի հրամայել իր բանակին որ Պուլկարիոյ առնելիք տեղերը պարպէ։

ՆՈՑՆ.—Ասկէ առաջ հեռագրուած էր Վիէննայէն, թէ այն միջազգային յանձնաժողովին որ Եպիրոս պիտի երթայ կարգադրելու համար Հելլէն և Ալպան սահմանները, պիտի մասնակցի նաև Վերսայլիէրներու կեսակցութիւնը։ Այժմ Վիէննայէն կը հերքուի այս լուրը։

ՆՈՑՆ.— Այս միջոցին լուր եկաւ թէ Օսմանեան կառավարութիւնը յայտարարած է թէ ոչ մէկ գնով Էմիրնէի կայսրանը Պուլկարներուն պիտի թողու։

ՆՈՑՆ.— Մանաստրի մօտ արիւնալի կռիւ մը տեղի է ունեցեր Սերպերուն և Ալպաններուն միջև, երկուստեք մեծ կորուստներով։

ՆՈՑՆ.— Այսօր Կոնստանդին Թագաւորը Բօթանտամ հասաւ և առաջնորդուեցաւ Պալատ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ
Ս. Ռ. Կ. ԻԶՄԻՐԻ ԱԿՈՒՄԲԻՆ

ԿԻՐԱԿԻ 25 ՕԳՈՍՏ. (Կ. Ս.) Ժ. 9.30 ԻՆ
= ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ =

Վերջերս քաղաքիս մէջ գանուող երեք Հայ կուսակցութիւնները իրենց կողմանէ ընտրած պատգամաւորներու միջոցաւ կազմած են միջկուսակցական առժամեայ մարմին մը, որ մէկէ աւելի նիստերով ուսումնասիրած է կարգ մը խնդիրներ, որոց լուծումէն կախուած ունի բազմաթուած համերաշխութիւնը, անոր կազմակերպութիւնը և յարատևութիւնը։

Ակնարկ իր ներկայացուցիչներու միջոցաւ վերոյիշեալ մարմնոյն ներկայացուցած է իր առաջարկները որոնք խորհրդակից կուսակցութեանց կողմէ արժանացած են գնահատումի եւ ընդունելութեան և եղած հակառաջարկները ևս նկատողութեան առնելով սահմանած են կազմելու համերաշխական պայմանագրութեան էական կէտերը։

Ակումբս պարտ կ'համարի՝ Ա.) վերև ակնարկուած պայման-առաջարկները յանձնել իր անդամակիցներէն իւրաքանչիւրին նկատառման, լսել անոնց կարծիքները և ստանալ այլ խորհուրդներ, որոնցմով կարելի ըլլայ երաշխաւորել համերաշխութեան հաստատութիւնը և տեւականութիւնը։

Բ) Ընդհ. անդամակիցներու ձայնով ընտրուած տեսնել լիազօր պատգամաւորութիւն մը չարունակելու և վերջացնելու համար սկսուած բանակցութիւնները և ստորագրելու պայմանագիրը։

Գ.) Նոր քուէարկութեամբ ընտրել Ակումբիս համար նոր վարչական մարմին։

Առ այս Ակումբիս այժմու վարչ. Ժողովը հարկ համարած է հրաւիրել Կուսակցութեանս Ընդհ. Ժողովը յառաջիկայ կիրակի 25 Օգոստ. առաւօտեան ժամը 9.30ին Ս. Մեսրոպեան վարժարանի սրբարանին մէջ։

Ակումբս ներկայ զեկուցագրով դիմում կ'ընէ իր հարիւրաւոր անդամակիցներէն իւրաքանչիւրին առանձին առանձին և կ'հրաւիրէ զիրենք յանուն համերաշխութեան, որ է կուսակցութեանս սկզբունքը, յանուն համախորհուրդ գործակցութեան որ պէտք է ըլլայ մեր հայու փափաքը, և յանուն ներողամտութեան որ կ'պահանջէ ներկայ րոպէն և երկրին չահը. ներկայ ըլլալ վերոյիշեալ Ընդհ. Ժողովին։

Ս. Ռ. Կ. ԻԶՄԻՐԻ ԱԿՈՒՄԲ

GRAND BAZAR D'ORIENT

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յաճախորդներուն թէ նոր հասնելիք ապրանքներու տեղ բանալու համար մեծ րապէ մը պատրաստելու հարկադրուած ենք եղանակի վերջաւորութեան յարմար ապրանքներու վրայ յառաջիկայ երկուշաբթի մինչև Զորեքշաբթի օր։

NATIONAL UNION SOCIETY ԼԴ

ԱՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ **ԼՕՆԴՈՆԻ ՄԷՋ 1782 Ի.Ե**

Ընկերութեան բնիկ եւ պաշտօնական պատասխանատուութիւն

	Ա.ՀԳ. Ապահովագրութիւն
պահեստ, Գոյքերը հաշ. աշխի է գալ	15.000.000
Վճարած է միւնչեւ այսօր վնասներու համար աշխի գալ	88.000.000

Ան հանութեամբ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնքեր, ապրանք, կահոյք, գործարաններ, հաշ. նպատակով պայմաններով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻԿ

LIVERPOOL 11 DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ նոյնպէս ամեն տեսակ ապրանքներ, ընդդէմ ծովային արկածներուն:

Լիազօր ներկայացուցիչ Իզմիրի

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՄԱՃ ՆԱՋԱՐԼԻՔ ՊԱՌՔՐՃԵԱՆ 23, 25, 27

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՍՔԻՆ

Կը գտնուի հետեւալ վաճառատուներուն մէջ.

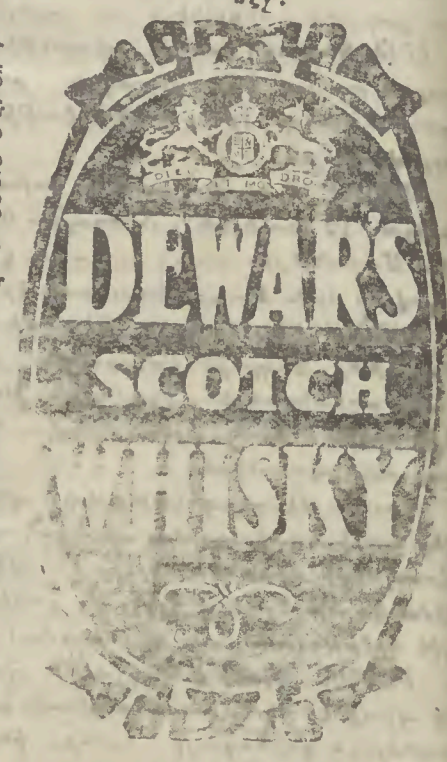

ԱԱՐԱՋԻՆ ԵՂԲԱՐՔ — ԳԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԱՑ ԼԱՑՔ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿ ՏԵՍԱԿ ԼԱՄՊԵՐՈՒ

ՆԻՔՈԼԱՈՍ ՎԱՄՎԱՔԻՏՈՒ

Ի ԶՄԻՐ — Սփոնդիի փհրխանէհի մէջ

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ եւրոպական լաւագոյն գործարաններու քարիւղի ամիսնոս սուր կատարելագործեալ Մոդիվիքրաններ։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ քարիւղի հասարակ Լամպեր, Բորպոփի Տէրօզիններ, ինչպէս նաեւ պատի Պրաչաններ, վերջին նորամեւոթիւն։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ օդային կապի Լամպեր, Լապտերներ ամեն տեսակ, ու 200 - 300 մոմի լոյս արձակող Սէլէնոիտ Լամբարներ, գիւտ 1913

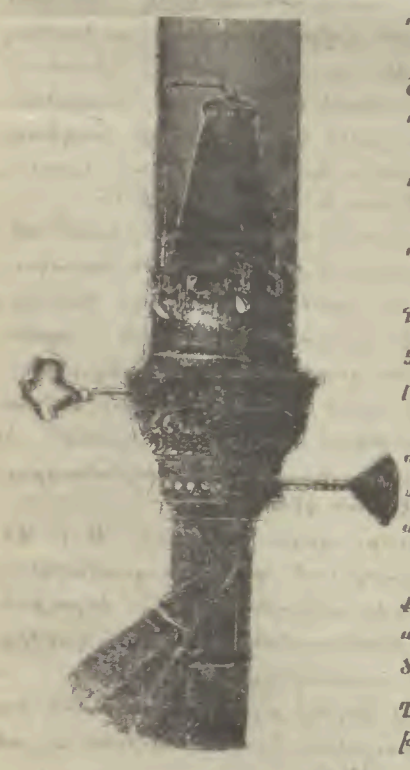

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ, օդային կապի եւ քարիւղի Կլոպներ որ Շիշերը, ինչպէս նաեւ տեսակ տեսակ Ափանոններ (մեր մասնաւոր պատ)։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ Էլեկտրական Բիլաւոր Լամբարներ գրասենի եւ շէնքերու համար։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ Ալքօլով կամ օդային կապով վառուող Սբէրդիէրաններ։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ կերակուր եփելու քարիւղի Օճախներ (Բրէյմաս կամ Օբդէյմաս կոչուած), իրենց լրացուցիչ մասերով եւ Ճլամպէլէ դրութեամբ պատրոյգներով։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ Գոց տեղ կամ բաց օդի մէջ վառուող քարիւղի Լուսաչող - Լամպեր, Պոմպով կամ առանց Պոմպի։ Գին՝ 3½ Օսմ. Ոսկի եւ աւելի, մանավանդ քրութեամբ։

ԿՐ ԾԱԽՈՒԻՆ Ասէտիլէն մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ ու Լէտս, Բէնըն, Պլանէտ եւլն. կոչուած Լամպերու յատուկ ապ սնէլի Ափանոններ ու Կլոպներ։ ԿՐ ծախուին նաեւ օդային կապի երկաթէ եւ կապարէ խողովակներ ու էլեկտրական զանգակներու հաստատութեան համար ամեն տեսակ նիւթեր։

Հարմարեկան եւ այլ հանդիսաներու համար վարձու առնուին

ՄԻ՛ ԸՆԷՔ երբէք գնում մը, առանց անգամ մը իմ վաճառատունս այցելելու։ 35 – 27

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած վէհ. կայսեր **1811** Մարտ **20** Ուկասի հրամանագրով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԲԵԳԵՐՄՈՒՐԳԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Ամբողջովին վճարուած Ընկերութեան դրամագլուխը	Ք.	13,000,000
Երաշխաւորութեան գումար	»	231,840,000
Ապահովագր. վճարուած վնասուց հատուցում եւ դրամգլխ.	»	774,867,000
1911ին կանխուած բոխմ եւ տոկոս	»	124,086,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱԽՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Կ'ապահովագրէ հրդեհի ու փոխադրութեանց վտանգներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ կեանքի վրայ և ամէն տեսակ արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ երկաթուղիի և չոգենաւի արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ ապակիներու կոտրուելուն դէմ.

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել՝ ընդհանուր գործակալութեան

ՄՕՐՈՒԻՖԵԱՆ ԵՒ ԳՈՒՋԻՆՕՎՈՒԼՕ *Բասմաճ Եուսուֆ—ԻԶՄԻՐ*

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՋ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած **1720**ին Ի ԼՈՆԴՈՆ

Դոյք ընկերութեան	Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» » 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ մարդոյ կեանքի տեւողութեան վրայ։ Նաեւ ապահովագրութիւնք, Ընկերութեամբ ապահովագրութիւն են. են.։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ
Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԻԹՋOL ԵՒ ԸՆԿ.
Լնդհ. Գործակալ

Ամերիկեան Միջազգային Գոլէճ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿԻ ԲԱԺՆԻՆ - ԻԶՄԻՐ

Հաստատուած **1891**ին եւ Գոլէճին վերաձուած **1903**ին

Այս Կրթարանն այժմ կը թեւակոխէ իր 23րդ. տարին բոլորովին նոր հաստատուեալ Իզմիրի ԲԱՐԱՏԻՍՕ կոչուած նկարագեղ արուարձանին մէջ, ուր այս նպատակաւ գնուեցաւ 100 արտավար տարածութեամբ կեանի մը։ Այս դիւթական և առողջաբար վայրիս մէջ, որ ծովուն մակերեսէն 60 մետր բարձր և Իզմիրէն քանի մը վայրկեան հեռու է, կառուցուած են այլեւայլ հոյակապ շէնքեր՝ համաձայն կրթական նորագոյն պահանջքներուն, մատակարարուած էլեկտրական լոյսով, չոգեկենսաբանզական դրութեամբ եւն.։

Ասոր երկյարկ Կրթարանիս խիստ ընդարձակ շէնքը՝ որ գրաւած է 1300 քառակուսի մետր հողի մակերեսոյթ մը, կը բովանդակէ (բացի մարզանքի մեծ սրահէն, ուր կը գտնուին ամեն տեսակ մարմնամարզական նորագոյն գործիքներ) արշաւի և հակապզնդախաղի (Լօն Թենիս) տեղեր, հանգստեան սենեակներ, հանդերձարաններ, բաղնիքներ եւն.

Նոյնպէս Գոլէճիս ընդարձակագոյն գաչուպետանին մէջ կան ոտնագնդակի և այլ խաղերու մասնագետներ։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԲԱԺԱՆՈՒՄ.— 1. Նախակրթարան 2. Ուսումնարան Լեզուաբանական, գիտական և առեւտրական դասընթացք՝ Պաչիլըր օվ Արց և Պաչիլըր օվ Գօմէրս վկայականներով։ Սոյն. վկայականները կ'ընդունուին Եւրոպայի և Ամերիկայի զանազան Համալսարաններէն։ Ուսուցչական մարմինը կազմուած է ընտիր և կարող ուժերէ և կը բաղկանայ 26 ուսուցչապետերէ և ուսուցիչներէ։

Ուսուցուած լեզուներն են ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ և ՀԱՅԵՐԷՆ։ Տերող լեզուն է՝ Անգլիերէնը։

Վարժարանս կը բացուի Սեպտեմբեր 9/22ին և կանոնաւոր դասաւանդութիւնք կը սկսին Սեպտեմբեր 16ին՝ ըստ Եւրոպական տոմարին։

Տարեկան Սնունդ և Ուսում (սենեակին համեմատ)	Ա. Ո. 30-35
« « « « ոչ գիշերօթիկ	
(Իզմիր-Մէյտիքէօյ -Գազամիր) երկաթուղւոյ տեւական տոմսակով	« « 14
Ուսում (Իզմիր-Մէյտիքէօյ-Գազամիր) տեւական տոմսակով	« « 8
Ուսում (առանց տոմսակի)	» » 6
Գոլէճիս մասնաւոր սենեակներուն մէջ անցուցնել ուզող աշակերտներուն համար	40

Այն աշակերտները որոնց ընտանիքները չեն բնակիր Իզմիր կամ չէջակայ գիշերօթիկ պարտաւոր են գիշերօթիկ արձանագրուիլ։

Հոգածութիւն՝ հայրական և ի պահանջել հարկին խիստ։ Սնունդ՝ առատ և առողջարար։ Սենեակ՝ օդասուն, արեւոտ, մաքուր և ընդարձակ։

Իւրաքանչիւր աշակերտ. հին թէ նորեկ պարտի արձանագրուիլեան պահուն ցոյց տալ իր տարիքին պաշտօնաթուղթը։

Կրթարանին Անգլիերէն և Յունարէն կանոնագիրը, որ կը բովանդակէ ամեն մանրամասնութիւն. կը ղրկուի ամեն անոնց որ կը դիմեն առ Նախարգահ՝

15-2

Աղեքսանդր Մաքֆարլըն
ԻԶՄԻՐ